

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה, תשי"ב—1952 •

1. בחוק זה תהיה לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה, 1947 י, (להלן — הפקודה), וייקרא עמה כאחד, אם אין כוונה אחרת משתמעת מגופו של ענין.
2. סעיף 2 לפקודה יתוקן כך:
- (א) אחרי הגדרת המונח „מס” תיוסף הגדרה זו:
- „מסחר או מלאכה”. לרבות חקלאות ותעשייה;
- (ב) בהגדרת המונח „נציב” ייוספו המלים „או סגן נציב מס הכנסה”.
3. סעיף 4 לפקודה יתוקן כך:
- במקום סעיף קטן (3) יבוא סעיף קטן זה:
- „(3) שר האוצר רשאי לפרסם רשימה של נישומים המפרטת את סכום ההכנסה החייבת במס של כל אחד מהם, כפי שנמסר בדין וחשבון שהוגש על ידיו, או כפי שנקבע על ידי פקיד השומה, או, בערעור לפי סעיף 60, על ידי בית המשפט, או גם זה וגם זה; ומשעשה כן, רשאי כל אדם לעיין ברשימה כאמור במקום ובמועד שייקבעו; ואולם לא תפורסם רשימת נישומים כאמור לשנת שומה מסויימת בענף משק מסויים או בסוג מסויים אחר, אלא אם היא כוללת את כל הנישומים באותו ענף או באותו סוג שנישומו לאותה שנת שומה.”
4. סעיף 5 לפקודה יתוקן כך:
- (א) בסעיף קטן (1) —
- (1) בפסקה (ב), במקום התנאי המגביל יבוא תנאי מגביל זה:
- „בתנאי שלא ישולם מס הכנסה לפי סעיף זה —
- (i) על קצובת מחיה או קצובת נסיעה, אם הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה, כי הקצובה הוצאה לצרכים שסעיף 12 אינו חל עליהם;
- (ii) על קצובה אחרת, אם שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, אישר, לגבי מקבל הקצובה או לגבי סוג נישומים שמקבל הקצובה נמנה עמו, שהקצובה מהווה פיצוי להוצאות מיוחדות הקשורות בהכרח עם עבודתו של מקבל הקצובה או של אותו סוג נישומים.”
- (2) בפסקה (3) לאחר המלה „דיווידנדה” יבואו המלים „למעט דיווידנדה המש— תלמת מתוך רווחי הון של חברה”;
- (3) לאחר פסקה (ח) תיוסף פסקה זו:
- „(ט) השתכרויות או רווחים ממקור אחר כל שהוא שאינם נכלל בפסקאות (א) עד (ח), שאינם מוצא מהם במפורש ושלגבי לא ניתן פטור בפקודה זו או בכל חוק אחר.”
- (ב) לאחר סעיף קטן (4) ייוספו סעיפים קטנים אלה:
- (5) הנציב יהיה רשאי להתיר שהכנסה ממכירת פטנט או מדגם על ידי הממציא

• נתקבל בכנסת כיום 5 באב תשי"ב (21 באוגוסט 1952); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו כהצעות חוק 07 מיום ט"ו בכסלו תשי"ב (14.12.51), עמ' 44.
 1 ע"ר מס' 1568 מיום 20.3.47, חוס' 1, עמ' 77.

או זכות יוצרים על ידי היוצר תחולק בהכנסה לתקופה שיאשר הנציב ; אולם הוראה זו לא תחול על ריווח הון שעליו חל סעיף 5 א (9).

(6) התיר הנציב לפי סעיף קטן 1 (1) או לפי סעיף קטן (5) חלוקתה של הכנסה, ומת הנישום, או הוחל בפירוקה של החברה הנישומה לפני תום התקופה שקבע או אישר הנציב, תיווסף להכנסת הנישום בשנת השומה שבה מת או להכנסת החברה בשנת השומה שבה הוחל בפירוקה, כל הכנסה העולה לפי אותה חלוקה בחלקן של השנים שלאחר אותה שנת שומה ;

— אולם —

(1) לפי בקשתם של יורשי הנישום, מנהל עזבונו או המוציא לפועל של צוואתו תחולק כל ההכנסה כולה חלוקה חדשה לתקופה שנסתיימה בשנת השומה שבה מת הנישום ; או

(II) כל ההכנסה העולה, לפי אותה חלוקה, בחלקן של השנים שלאחר אותה שנת שומה, תיחשב, לפי בקשתם של יורשי הנישום, כהכנסתם בשנים אלה לפי שיעור חלקיהם בעזבונו הנישום, לאחר שנתנו בטחונות, להנחת דעתו של הנציב, לתשלום המס שיגיע מהם לפי פסקה זו.

הוספת
סעיף 5א

5. אחר סעיף 5 לפקודה ייווסף סעיף זה :

5א. (1) בסעיף זה —

„הוראות
מיוחדות
בדבר
ריוחי הון

„נכס“ פירושו — כל רכוש, בין מקרקעין כמשמעותם בפקודת הפיי-רושים, 1945, ובין מטלטלין, וכן כל זכות או טובת הנאה, למעט —

(א) מטלטלין של יחיד המוחזקים על ידיו לשימושו האישי או לשימוש האישי של בני משפחתו או של בני אדם התלויים בו, אך לא למעט כלי רכב בעלי מנוע ;

(ב) מלאי עיסוק כמשמעותו בסעיף 27 ;

(ג) מקרקעין כמשמעותם בחוק מס שבח מקרקעין, תש"ט—1949 ;²

„מכירה“, לרבות חליפין וויתור ;

„מחיר יסודי“, לענין נכס, פירושו —

(א) אם הגיע הנכס לנישום דרך קניה — הסכום שבו רכשו הנישום ;

(ב) אם הגיע הנכס לנישום דרך חליפין — שווי הנכס בשעה שנרכש על ידי הנישום ;

(ג) אם הגיע הנכס לנישום דרך מתנה —

(1) לפני יום ד' בכסלו תשי"ב (3 בדצמבר 1951) — שווי הנכס בשעה שנרכש על ידי הנישום ;

(II) ביום ד' בכסלו תשי"ב (3 בדצמבר 1951) או לאחר מכן — התמורה שבה נרכש אותו נכס לאחרונה שלא דרך מתנה ;

¹ ע"ר מס' 1400 מיום 2.4.45, חוס' 1, עמ' 36.
² ספר החוקים 2 מיום י' באילול תש"ט (4.10.48), עמ' 174.

(ד) אם הגיע הנכס לנישום דרך הורשה — שווי הנכס ביום פטירת המוריש ;

(ה) אם הגיע הנכס לנישום דרך יצירה או בכל דרך אחרת — סכום ההוצאות שהוציא הנישום ליצירתו או לרכישתו של אותו נכס ;

„מחיר הקרן“, לענין נכס, פירושו — המחיר היסודי של הנכס לאחר שינוכו ממנו הסכומים הניתנים לניכוי לנישום, לגבי אותו נכס, לפי סעיף 11 (1) (ט) — מיום שרכש אותו נכס עד יום המכירה, ולאחר שייזוספו לו סכומים אלה ;

(i) כל ההוצאות שהוציא הנישום להשבת הנכס או להחזקתו מיום שרכשו עד יום המכירה ;

(ii) כל סכום ששילם הנישום לגבי אותו נכס, על חשבון מסים או תשלומי חובה אחרים כיוצא בזה ;

ובלבד שלא ייוסף סכום שניתן לניכוי בעבר, לענין חישוב ההכנסה החייבת במס של אותו נישום, או תשלומי חובה או הוצאות אחרות ששולמו בקשר לשימוש באותו נכס ;

„ריווח הון“ פירושו — הסכום שבו התמורה שניתנה בעד מכירת הנכס, או שווי התמורה (בסעיף זה — התמורה), עולה על מחיר הקרן של הנכס.

(2) דין ריווח הון כדין הכנסה מן המקורות המפורטים בסעיף 5 (1), אם אין הוראה אחרת בפקודה זו או אם אין פירוש אחר משתמע מתוך ההקשר.

(3) (א) הגיע לנישום ריווח הון ממכירת נכס שלא נקבע לו שיעור בעד פחת בתקנות על פי סעיף 11 (1) (ט) וששימש לנישום לצרכי מסחר, מלאכה, עסק, מקצוע או משלח יד או לצרכי מגוריו (להלן — הנכס הראשון), ותוך תקופה של 12 חודש לאחר יום המכירה, או של 4 חדשים לפניו, רכש הנישום נכס אחר מאותו סוג ולאותה מטרה (להלן — הנכס החדש) במחיר העולה על מחיר הקרן של הנכס הראשון, ייחשב כהכנסה החייבת במס הסכום שבו עודפת התמורה שנתקבלה בעד הנכס הראשון על מחיר הנכס החדש ; ובלבד שלענין חישוב ריווח ההון לגבי הנכס החדש, יוקטן מחיר הקרן של הנכס החדש בריווח ההון או ביתרה ממנה, הכל לפי הענין, שלא חוייב במס כאמור.

(ב) היה הנכס הראשון נכס ששימש לנישום לצרכי מגוריו בלבד, ורכש הנישום לאותה מטרה, תוך התקופות האמורות בפסקה (א), מקרקעין כמשמעותם בחוק מס שבח מקרקעין, תש"ט—1949, רשאי הנישום לתבוע, כל עוד לא מכר את המקרקעין או לא העביר אותם בדרך אחרת, כי דינם יהיה כדין נכס חדש, ומשעשה כן כל תמורה שתינתן במכירה הראשונה של המקרקעין האמורים תוגדל, לענין חישוב מס שבח מקר-

קעין, בריווח ההון שלא נתחייב במס בגלל תביעתו של הנישום כאמור.

(ג) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על נכס שהשתמש בו הנישום לצרכי מגוריו, אך לא היה הנכס היחיד שלו שהשתמש בו למטרה האמורה, או שהיה שטחו עולה על שטח שייקבע.

(4) (א) הגיע לנישום ריווח הון ממכירת נכס (להלן — הנכס המקורי) ותוך 12 חודש לאחר יום מכירתו או תוך 4 חדשים לפניו, רכש הנישום רכוש אחר שהוא השקעה מאושרת במחיר השווה למחיר שבו מכר את הנכס המקורי או במחיר העולה עליו, רשאי הנישום לתבוע, כל עוד לא מכר את ההשקעה המאושרת או לא העביר אותה בדרך אחרת, כי ריווח ההון האמור לא ייראה כהכנסתו החייבת במס, ומשעשה כן, מחיר הקרן של הרכוש הנרכש כאמור, יוקטן בריווח ההון שלא נתחייב במס כאמור, לענין חישוב ריווח ההון על אותו רכוש ולענין חישוב הניכוי הניתן על אותו רכוש לפי סעיף 11(1) (ט), ואילו במקרקעין כמשמעותם בחוק מס שבח מקרקעין, תש"ט—1949, שנרכשו כאמור — כל תמורה שתינתן במכירה הראשונה של המקרקעין האמורים תוגדל, לענין חישוב מס שבח מקרקעין, בריווח ההון שלא נתחייב במס כאמור.

(ב) לענין סעיף קטן זה —

„השקעה מאושרת“, פירושו —

(1) רכוש המשמש לחקלאות ;

(2) רכוש המשמש לתעשייה, לבנין, לתחבורה, או למפעל אחר.

ובלבד שההשקעה באותו סוג של רכוש אושרה בצו של שר האוצר.

(5) היה ריווח הון ממכירת נכס על ידי אדם אחד או מספר בני אדם לגוף מואגד רק תמורת מניות או רק תמורת זכות באותו גוף מואגד, לא ייחשב הריווח כהכנסה חייבת במס אם מיד לאחר המכירה, היה בידי אותו אדם או אותו מספר בני אדם יחד, 90 אחוז או יותר מכוח ההצבעה של אותו גוף מואגד ; אולם במכירת המניות, או הזכות האמורה, ייחשב כמחיר הקרן של המניות או של הזכות האמורה, לענין חישוב ריווח ההון באותה מכירה, מחיר הקרן של הנכס שתמורתו קיבל המוכר את המניות או את הזכות האמורה.

(6) נתפרק גוף מואגד וחולקו נכסיו בין חבריו, יחולו הוראות

אלה :

(א) לא ייחשב כהכנסה החייבת במס ריווח הון ממכירת נכס החברה על ידי המפרק לאחר שהוחל בפירוקה.

(ב) הנכסים או הכספים שקיבל כל חבר ייחשבו כתמורה שקיבל אותו חבר בעד מכירת מניותיו או זכותו באותו גוף מואגד.

(7) נישום שהביא לישראל נכס ומכרו תוך שנתיים מיום עלייתו לישראל, לא ייחשב ריווח ההון באותה מכירה כהכנסה חייבת במס.

(8) בכירור ההכנסה החייבת במס של יחיד הנובעת מריווח הון, יותר ניכוי של 500 לירות, אולם בהכנסה שחולקה למספר שנים כאמור בסעיף 5 (5), יותרו בשנים אלה ניכויים, לפי בחירת הנישום, עד כדי 500 לירות לכל השנים האמורות ביחד.

(9) הגיע לנישום ריווח הון מנכס שמכר לאחר שנה מיום רכישתו, ישולם המס על אותו ריווח, על אף האמור בסעיף 29, בשדעור שלא יעלה על 25 אחוז, והכנסה מרווחי הון כאמור תיראה, לענין סעיף זה, כחלק הגבוה ביותר של ההכנסה החייבת במס של הנישום.

(10) בחישוב סכום המס לגבי רווחי הון שסעיף קטן (9) אינו חל עליהם, רשאי הנישום לתבוע כי השומה של הכנסתו מרווחי הון כאמור תיעשה בנפרד מן השומה של ההכנסה ממקורות אחרים, כאילו היו אלה הכנסות של שני נישומים, אלא שהניכויים והזיכויים לפי הסעיפים 14 עד 16 יותרו לגבי ההכנסה ממקורות אחרים בלבד.

(11) לגבי נכסים שהשתמש בהם הנישום לצרכי מסחר או מלאכה, עסק, מקצוע או משלח יד ושנקבע להם שיעור בעד פחת בתקנות לפי סעיף 11 (1) (ט) יחולו הוראות מיוחדות אלה:

(א) כתמורה שקיבל הנישום בעד מכירת הנכס, ייראה גם כל סכום שנתקבל כפיצוי בעד אבדן החלטי או חלקי של הנכס, הן מכוח ביטוח והן בכל דרך אחרת;

(ב) ריווח הון או הפסד ממכירת הנכס ייראה בכל מקרה כריווח הון או כהפסד, הכל לפי הענין, הנובע ממכירת נכס לאחר שנה מיום רכישתו;

(ג) הגיע לנישום ריווח הון ממכירת נכס, ותוך תקופה של 12 חדשים לאחר יום מכירתו או של 4 חדשים לפניו רכש הנישום נכס לאותה מטרה ששימש לה הנכס שמכר במחיר העולה על מחיר הקרן של הנכס שמכר, רשאי הנישום לתבוע שלענין ריווח ההון האמור ייחשב כהכנסה החייבת במס רק הסכום שבו עודפת התמורה שנתקבלה בעד הנכס שמכר על מחיר הנכס שרכש, ומשעשה כן, הרי לענין חישוב ריווח ההון לגבי הנכס שרכש ולענין חישוב הניכוי לפי סעיף 11 (1) (ט), לגבי הנכס שרכש, יוקטן מחיר הקרן של הנכס שרכש בריווח ההון או ביתרה ממנה, שלא נתחייבו במס כאמור.

(ד) לא יינתן ניכוי לפי סעיף קטן (8).

(ה) היה בשנה שקדמה לשנת השומה הפסד ממכירת נכס ותוך תקופה של 12 חדשים לאחר יום מכירתו או של 4 חדשים לפניו רכש הנישום נכס אחר לחילוף הנכס שמכר, רשאי הנישום לא לעמת את ההפסד לפי סעיף קטן (12), אלא לתבוע שמחיר הקרן של הנכס שרכש יוגדל, לענין חישוב ריווח הון ממכירת הנכס שרכש ולענין חישוב הניכוי שניתן לגבי אותו נכס לפי סעיף 11 (1) (ט).

(12) (א) היה בשנה שקדמה לשנת השומה הפסד ממכירת נכס, יותר לפני הניכוי, לפי סעיף קטן (8), עימות של אותו הפסד לעומת ההכנסה החייבת במס שהגיע מריווח הון בלבד באותה שנה, ואולם —

(i) הפסד הנובע ממכירת נכס לאחר שנה מיום רכישתו, יותר לעמתו רק לעומת ריווח הון שסעיף קטן (9) חל עליו;
(ii) הפסד הנובע ממכירת נכס תוך שנה מיום רכישתו, יותר לעמתו רק לעומת ריווח הון שסעיף קטן (9) אינו חל עליו ;

(iii) אם אין לעמת את סכום ההפסד, כולו או מקצתו, כאמור בפסקת משנה (i) או (ii), הכל לפי הענין, יותר, לפי בחירת הנישום, לעמת את הסכום שאין לעמתו כאמור, לעומת כל ריווח הון אחר על אף האמור בפסקאות אלה ; אולם בעימות הפסד כאמור בפסקה (i) לעומת ריווח שסעיף קטן (9) אינו חל עליו, תעומת כל לירה הפסד לעומת 500 פרוטה של ריווח.

(ב) אם הפסד האמור בפסקה (א) בשנה שקדמה לשנת שומה פלונית לא עומת, כולו או מקצתו, לעומת ההכנסה החייבת במס הנובעת מרווחי הון שבאותה שנה, כאמור באותה פסקה, יותר עימות הסכום שלא עומת, לעומת ההכנסה החייבת במס והנובעת מריווח הון בלבד, בשבע שנות השומה הבאות ברציפות אחרי אותה שנה או בשתי שנות השומה שקדמו לאותה שנה ובחמש שנות השומה הבאות ברציפות לאחריה, הכל לפי בחירת הנישום ; אלא שפסקאות (א) (i), (א) (ii) ו־ (א) (iii) יחולו על כל עימות לפי פסקה זו.

(13) (א) הגיע לנישום ריווח הון ממכירת נכס והוכח להנחת דעתו של פקיד השומה, כי הריווח או חלק ממנו יושקע בעסקה שהנישום מנהל בתום לב משא ומתן עליה, והעסקה מן הסוג שאילו גמר אותה לפני המועד הנועד לתשלום המס, או להגשת ערר לפי סעיף 59, היתה מזכה אותו בהפחתת ההכנסה החייבת במס לפי הסעיפים הקטנים 3, 4 או 11 (ג) — ידחה פקיד השומה לפי בקשת הנישום את המועד לתשלום המס המגיע מהנישום על אותו ריווח ההון, או על חלקו, עד לגמר תקופה של 13 חדשים מיום המכירה, ורשאי הוא להתנות תנאים למתן בטחון נות כפי שיראה לו.

(ב) נישום אדם לגבי ריווח הון ממכירת נכס, ואחרי המועד הנועד להגשת ערר לפי סעיף 59, אך תוך תקופה של 12 חדשים לאחר יום המכירה, קרה מקרה המזכה אותו לגבי אותו ריווח הון בהפחתת ההכנסה החייבת במס לפי הסעיפים הקטנים 3, 4 או 11 (ג) — יתקן פקיד השומה את השומה, לגבי אותו ריווח ההון, אם הנישום תבע זאת תוך 30 מיום שקרה המקרה. דין

החלטת פקיד השומה בדבר תיקון השומה כאמור הוא כדין שומה לפי סעיף 55.

(ג) הוראות סעיף קטן זה באות להוסיף על סמכויות פקיד השומה ולא לגרוע מהן.

(14) פרט לגבי נכסים שהשתמש בהם הנישום לצרכי מסחר או מלאכה, עסק, מקצוע או משלח יד ושנקבע להם שיעור בעד פחת בתקנות לפי סעיף 11(1) (ט) כאמור בסעיף קטן (11), לא יהיה להוראות סעיף זה תוקף אלא החל מאותו מועד ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יכריז עליו באכרזה שתפורסם ברשומות, הן בדרך כלל, והן לגבי סוג מסוים של נכסים.

6. סעיף 8 לפקודה יתוקן כך:

- (א) לפני פסקה (ב) תיווסף פסקה זו:
- „(א) משכרתו של נשיא המדינה“;
- (ב) במקום פסקה (ג) תבוא פסקה זו:

„(ג) הכנסתה של אגודה שיתופית שעסקיה עם חבריה בלבד, וכן הכנסתה של אגודה שיתופית שעסקיה עם מי שאינו חבר בה הם בהיקף בלתי ניכר ובאורח מקרה בלבד, בתנאי ששר האוצר, על פי המלצתו של רושם האגודות השיתופיות ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לפטור את הכנסתה של אגודה שיתופית כל שהיא שהושגה מעסקיה עם מי שאינו חבר בה, אם ייראה לו כי פטור כאמור ישמש בדרך הטובה ביותר את טובת הציבור“;

(ג) אחרי פסקה (ל) ייווספו פסקאות אלה:

„(מ) הכנסה של תלמיד באוניברסיטה העברית, בתכניון העברי, או בכל מוסד אחר להשכלה גבוהה שיבוא עליו אישור הנציב, לגבי השתייכויות או רוחים מעבודה כל שהיא כאמור בסעיף 5 (1) (ב), במידה שהוצאה על ידי התלמיד לתשלום שכר לימודיו, לרכישת ספרים וציוד אחר הדרושים ללימודיו, וכן לתשלום שכר דירה במקום לימודיו אם התלמיד היה גם עם משפחתו אילו לא למד“;

(נ) הכנסה של יחיד שלא מלאו לו 18 שנה, לגבי השתכרויות או רוחים מעבודה כל שהיא כאמור בסעיף 5 (1) (ב).“

7. במקום סעיף 10א לפקודה יבואו סעיפים אלה:

- 10א. הכנסה שנתקבלה או שהושגה מיצוא סחורה לחוץ לארץ, או ממימון יצוא כאמור, או מעסק שיצוא לחוץ לארץ או מימון יצוא כאמור מהווה חלק מעסקאותיו, רשאי שר האוצר לפטור אותה מתשלום המס, כולו או מקצתו.
- 10ב. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי בצו לפטור סוגי עסקאות שיפורטו בצו, מתשלום המס, כולו או מקצתו, המשתלם מרווחי הון כמשמעותם בסעיף 5א.

פטור
בקשר ליצוא

פטור סוגי
עסקאות
ממס על
רווחי הון

(א) בסעיף קטן (1) —

(1) במקום פסקה (ג) תבוא פסקה זו:

„(ג) לגבי הכנסה החייבת במס על פי סעיף 5 (1) (ב) — הוצאות נסיעה של הנישום בין מקום מגוריו ובין מקום עבודתו הקבוע, והקשורות בעבודתו האמורה, ובלבד שהמרחק בין מקום המגורים ובין מקום העבודה כאמור אינו פחות מ־2 ק"מ וסכום ההוצאות שיותר לפי פסקה זו לא יעלה על סכום שיקבע שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת“;

(2) במקום פסקה (ז) תבוא פסקה זו:

„הוצאות בנקיטת אמצעים למניעת סחף קרקע ונגד שטפונות ופגעי טבע אחרים שייקבעו“;

(3) בפסקה (ט), ברישא, לאחר המלים „מכונות, מוסדה, או רהיטים“ יבואו המלים „או נכסים אחרים, לרבות אינוונטר חי ודומם בחקלאות ולרבות נטיעות“; ובפסקת משנה (ו) (א) לאחר המלים „המכונות, המוסדה או הרהיטים“ יבואו המלים „או הנכסים האחרים“;

(4) תימחק פסקה (י);

(ב) סעיף קטן (2) יסומן כסעיף קטן (3).

(ג) לאחר סעיף קטן (1) ייוסף סעיף קטן זה:

„(2) לא יותר לגבי הוצאות כל ניכוי לפי סעיף זה בסכום העולה על הסכום הדרוש, מתוך התחשבות בצרכי ייצור ההכנסה של הנישום. בכל שאלה המתעוררת לפי סעיף קטן זה יכריע הנציב, ובלבד ששום דבר האמור בסעיף קטן זה לא יתפרש כמונע כל אדם הרואה את עצמו מקופח על ידי החלטת הנציב מלערער עליה בהתאם לאמור בסעיף 60.“

9. סעיף 13 לפקודה יתוקן כך:

בסעיף קטן (2), לאחר המלים „הכנסתו העשויה להיות מתחייבת במס“ יבואו המלים „לפני הניכוי לפי סעיף 14 ולפי סעיף 15“.

10. במקום הסעיפים 14, 15, 16 ו־16א לפקודה יבואו סעיפים אלה:

14. בבירור הכנסתו החייבת במס של יחיד שהיה תושב בישראל בשנה שקדמה לשנת השומה, יותר ניכוי של — 325 לירות.

ניכוי לתושב ישראל

14א. יחיד שמלאו לו 60 שנה לפני אחד באפריל של שנת השומה, והכנסתו החייבת במס לפני הניכוי לפי סעיף 14 וסעיף 15 אינה עולה על 1200 לירות, יהיה זכאי להפחתת סכום המס שהוא חייב לשלם, להלן — זיכוי ממס) בסכום של 60 לירות, נוסף על הניכוי לפי סעיף 14; היתה הכנסתו הכוללת האמורה של יחיד כזה עולה על 1200 לירות ולא עולה על 1500 לירות — המס שהוא חייב לשלמו לא יעלה על סכום המצטרף מסכום המס שהיה חייב בו אילו היתה הכנסתו האמורה 1200 לירות וממחצית סכום הכנסתו העולה על 1200 לירות.

זיכוי במס של זקנה

14ב. (1) יחיד שאיבד מכושר עבודתו 30% או יותר, אך פחות מ־50%, כתוצאה מפצעי מלחמה או מתאונות עבודה — יזוכה ממס בסכום של 90 לירות, נוסף על כל ניכוי וזיכוי לפי חוק זה. יחיד שאיבד כאמור 50% או יותר מכושר עבודתו יזוכה ממס בסכום של 120 לירות.

זיכוי במס של פגיעות במלחמה ובעבודה

(2) לענין סעיף זה —

„פצעי מלחמה“ פירושו — מחלה, החמרת מחלה או חבלה שאירעו ליחיד בתקופת שירותו עקב שירותו —

(א) בצבא-הגנה לישראל, או

(ב) לגבי התקופה שמיום י"ז בכסלו תש"ח (30 בנובמבר 1947) עד יום כ"ט בכסלו תש"ט (31 בדצמבר 1948) — בכל שירות אחר ששר הבטחון הכריז עליו, באכרזה שפורסמה ברשומות כשירות צבאי לצורך חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תש"ט—1949¹; או

(ג) לגבי התקופה שמיום י"ז באלול תרצ"ט (1 בספטמבר 1939) עד יום ו' באלול תש"ה (15 באוגוסט 1945) — בכוחות הסדירים של הצבא, הצי המלחמתי או התעופה של מעצמה, שהיתה זמן כל שהוא תוך אותה תקופה במצב מלחמה עם גרמניה, עם יפאן או עם בני ברית שלהן;

„תאונת עבודה“ פירושו — תאונה המזכה את היחיד בתשלום פיצויים על פי סעיף 2 לתוספת הראשונה לפקודת הפיצויים לעובדים, 1947².

15. יחיד שהוכיח, להנחת דעתו של פקיד השומה, כי בתוך השנה שקדמה לשנת השומה היתה לו אשה שחיתה עמו או שכלכלתה היתה עליו, יזוכה ממס בסכום של 30 לירות.

זיכוי
בעד אשה

15א. היתה הכנסתו של יחיד כוללת הכנסתה של אשתו, והוכח, להנחת דעתו של פקיד השומה, כי אותה הכנסה של האשה הושגה מיגיעתה האישית במסחר או מלאכה, עסק, מקצוע או משלח יד או משכר עבודה, יזוכה ממס בסכום השווה ל-25% מסכום אותה הכנסה, אך לא יותר מ-100 לירות, נוסף לזיכוי לפי סעיף 15.

זיכוי
בעד אשה
עובדת

15ב. בבירור הכנסתו החייבת במס של יחיד שאשתו היתה עוזרת לו בהשגת הכנסתו ממסחר או מלאכה, עסק, מקצוע או משלח יד לפחות 24 שעות בכל שבוע בתוך 9 חודשים של השנה שקדמה לשנת השומה, יותר ניכוי של 175 לירות נוסף על הזיכוי לפי סעיף 15, ולא יזוכה ממס לפי סעיף 15א.

ניכוי
בעד אשה
העוזרת
לבעלה

15ג. (1) יחיד שהוכיח, להנחת דעתו של פקיד השומה, כי בתוך השנה שקדמה לשנת השומה, היו לו ילדים בחיים שכל כלכלתם היתה עליו ושלא מלאו להם 20 שנה, יזוכה ממס בסכום של 30 לירות בעד הילד הראשון, 40 לירות בעד הילד השני ו-80 לירות בעד כל ילד נוסף, אולם —

זיכוי ממס
בעד ילדים

(א) אם היחיד, כאמור, לא היה זכאי לזיכוי ממס לפי סעיף 15, יזוכה ממס בסכום של 60 לירות בעד כל אחד משני הילדים הראשונים ובסכום של 80 לירות בעד כל ילד נוסף;

(ב) היתה הכנסתו של היחיד כוללת הכנסה של אשתו, כאמור בסעיף 15א, העודפת על 400 לירות, יזוכה ממס ב-30 לירות

¹ ספר החוקים 25 מיום כ"א באלול תש"ט (15.9.49), עמ' 278.
² ע"ר מס' 1604 מיום 16 באוגוסט 1947 תוס' 1, עמ' 158.

נוספות בעד הילד הראשון וב-20 לירות נוספות בעד הילד השני, אך זיכויים נוספים אלו לא יעלו על 30 אחוז מאותו חלק של הכנסת אשתו העודף על 400 לירות.

(2) לא יותר זיכוי ממס לפי סעיף קטן זה בעד כל ילד שהיתה לו, בזכות עצמו, בשנה שקדמה לשנת השומה, הכנסה העולה על שלוש מאות לירות, למעט הכנסה מקצובת לימודים או הקדשה חינוכית אחרת כיוצא בזה.

115ד. (1) יחיד שהוכיח, להנחת דעתו של פקיד השומה, כי בתוך השנה שקדמה לשנת השומה היו לו הוצאות לקיומו של בן משפחה נטול יכולת לקיים את עצמו, יזוכה ממס בסכום השווה ל-30 אחוז מסכום הוצאה זו, אך לא יותר מ-30 לירות בעד בן משפחה אחד, ולא יותר מ-60 לירות בעד שני בני משפחה או יותר. לענין סעיף זה „בן משפחה“ פירושו — אביו, אמו, סבו, סבתו ובן אחיו או אחותו שלא מלאו להם 20 שנה, של היחיד או של בן-זוגו, ולגבי יחיד שאינו זכאי לזיכוי ממס לפי סעיף 15 ב ואף לא לפי סעיף 15 — גם אח או אחות שמלאו להם 20 שנה.

זיכוי ממס
בעד קרובים

(2) יחיד שהוכיח, להנחת דעתו של פקיד השומה, כי בתוך השנה שקדמה לשנת השומה היו לו הוצאות לקיומם של הוריו ושל הורי בן-זוגו, כולם או מקצתם, שהם נטולי יכולת לקיים את עצמם, רשאי לתבוע זיכוי ממס לגבם, לפי בחירתו, לא במסגרת סעיף קטן (1), אלא בנפרד, ובמקרה זה יזוכה ממס בסכום השווה ל-30 אחוז מסכום הוצאה זו, אך לא יותר מ-30 לירות לגבי כל אחד מהנתמכים האמורים, ולא יזוכה ממס בעד הוצאה לקיום בן משפחה כל שהוא לפי סעיף קטן (1).

115ה. אדם שלא מלאו לו 24 שנה והוא משתלם במוסד חינוכי שאושר על ידי הנציב, דינו לענין הסעיפים 15ג ו-15ד כדין אדם שלא מלאו לו 20 שנה.

דיו תלמידי
בני 20 עד 24

115ו. אדם שעקב מצבו הגופני או השכלי הוא נטול יכולת לקיים את עצמו, דינו לענין הסעיפים 15ג ו-15ד כדין אדם שלא מלאו לו 20 שנה.

דיו נטולי
יכולת עקב
מצבם הגופני
והשכלי

116. יחיד ששילם בשנה שקדמה לשנת השומה סכומים כל שהם —
(א) לביטוח חיייו או חיי אשתו בחברת ביטוח או לביטוח בפני מחלה של עצמו, או של בני משפחתו שבעדם הוא זכאי לזיכוי ממס על פי סעיף 15 או 15ג, או גם לזה וגם לזה;
(ב) לטיפול רפואי שלו או של בני משפחתו כאמור, או של שניהם כאחד, לרבות

זיכוי ממס
בעד ביטוח
חיים וכו'

(1) טיפול הקשור במקרה של לידה, ובלבד שלענין סעיף זה וסעיף 16א לא יבוא בחשבון כל סכום העודף על 50 לירות;
(2) הבראה למשך תקופה של לא יותר מ-10 ימים, ובלבד שלענין סעיף זה וסעיף 16א לא יבוא בחשבון כל סכום העודף על 2,500 לירות ליום;

(ג) בתשלום שנתי לקרן פנסיה, לקרן תגמולים או לכל קרן אחרת כיוצא באלה, ובלבד שיש עליהן אישור הנציב;
(ד) כתרומה לקרן לאומית או למוסד ציבורי שאינו מתנהל לשם

השגת רווחים ושמטרתו הן כולן לתועלת הציבור, ובלבד שיש עליו אישור הנציב ;

(ה) כחסכון לזמן ארוך בתנאים ולמטרות שאושרו על ידי שר האוצר ;

יזוכה ממס בסכום השווה ל-40 אחוז מהסכומים ששילם כאמור — אם היה זכאי לזיכוי ממס לפי סעיף 15ג, או ל-25 אחוז מאותם הסכומים, אם לא היה זכאי לזיכוי ממס לפי אותו סעיף ;

אולם בחישוב הזיכוי ממס לפי סעיף זה לא יבוא בחשבון אותו חלק מהסכומים ששולמו כאמור העודף על 200 לירות או על הסכום השווה לחמישית אחת מהכנסתו החייבת במס של היחיד לפני הניכויים לפי הסעיפים 14 ו-15ב, הכל לפי הסכום הקטן יותר.

16א. (1) סכומים ששולמו לאחת המטרות המפורטות בפסקאות (א), (ב) ו-(ד) לסעיף 16, רשאי היחיד לתבוע עליהם זיכוי ממס באופן נפרד, בין שתבע זיכוי ממס לפי אותן פסקאות לגבי סכומים נוספים ששילם למטרות אלה ובין שלא תבע.

זיכוי נוסף
ממס בעד
ניסוח חיים וכו'

(2) תבע היחיד זיכוי לפי סעיף זה, יזוכה ממס בסכום השווה ל-20 אחוז מהסכומים ששילם ותבע עליהם זיכוי לפי סעיף זה — אם היה זכאי לזיכוי ממס לפי סעיף 15ג — או ל-12.5 אחוז מאותם הסכומים, אם לא היה זכאי לזיכוי ממס לפי אותו סעיף, אולם בחישוב הזיכוי ממס לפי סעיף זה לא יבוא בחשבון אותו חלק מהסכומים שנתבע עליהם זיכוי לפי סעיף זה העודף על חמישה עשר אחוז מהכנסתו החייבת במס של היחיד לפני הניכוי לפי הסעיפים 14 ו-15ב.

16א.א. (1) סכום ששולם כחסכון לזמן ארוך כאמור בסעיף 16 (ה), רשאי היחיד לתבוע עליו זיכוי ממס לא במסגרת סעיף 16 אלא בנפרד.

(2) תבע היחיד זיכוי לפי סעיף זה, יזוכה ממס בסכום השווה ל-20 אחוז מהסכומים ששילם — אם היה זכאי לזיכוי ממס לפי סעיף 15ג — או ל-12.5 אחוז מאותם הסכומים, אם לא היה זכאי לזיכוי ממס לפי אותו סעיף, ובלבד שבחישוב הזיכוי לא יבוא בחשבון אותו חלק מהסכום ששילם העודף על 1000 לירות.

זיכוי נוסף
בעד חסכונות

11. אחרי סעיף 19 לפקודה יבואו סעיפים אלה :

19א. (1) בסעיף זה —

הזכורים
וקבוצות

„קיבוץ“ פירושו — קבוצה המאוגדים כאגודה שיתופית על פי התקנות לדוגמה שאושרו על ידי רושם האגודות השיתופיות לאגודות מאותו סוג ;

„חבר“, לגבי קיבוץ, פירושו — יחיד שהיה חבר באותו קיבוץ בגמר השנה שקדמה לשנת השומה.

(2) שומתם של קיבוץ ושל כל חבריו, תוערך, על אף האמור בפקודה זאת, לפי הוראות אלה :

(א) שווי של אספקת המחיה ושל שאר הנאות שנתן קיבוץ, מכוח החברות, לחבריו ולמי שהחברים היו זכאים בעדם לזיכוי ממס על פי הסעיפים 15, 15ג ו-15ד אלמלא הוראות סעיף

חוספת סעיפים
19, 19א ו-19ב

זה, יראו כחלק מהכנסתו של הקיבוץ החייבת במס ולא כהכנסת החברים.

(ב) קיבוץ ישלם מס בסכום השווה לסך כל המס שחבריו היו חייבים לשלם, אילו היתה כל הכנסתו החייבת במס מתחלקת ביניהם בחלקים שווים והיתה הכנסתם היחידה החייבת במס; אולם לענין פסקה זו יותרו ניכויים וזיכויים ממס לפי הסעיפים 14 עד 16ב, והוראות הסעיף 23 יחולו, כאילו היה כלל מספר החברים מורכב מיחידות משק במספר השווה למחצית כלל החברים (להלן — יחידות משק), ודין יחידות משק, לענין סעיף זה, כדין זוגות של איש ואשה, הכל בכפוף להוראות סעיף זה.

(ג) (1) היו לחברים, בתוך השנה שקדמה לשנת השומה, ילדים שכלכלתם היתה כולה על הקיבוץ, ואילו היתה כלכלתם כולה על החברים היו החברים זכאים בעדם לזיכוי ממס לפי סעיף 15 ג, רואים לענין חישוב המס לפי פסקה (ב) כל יחידת משק כאילו היו לה ילדים כאמור במספר היוצא מחילוק סך כל הילדים לסך כל יחידות משק וכאילו כלכלתם היתה כולה על יחידת המשק;

(2) נשאר אחרי חילוק כאמור בפסקה (1) שכר העודף על אפס או על מספר שלם, רואים לענין חישוב המס לפי פסקה (ב) חלק מן יחידות משק, שתאחזו בסך כל יחידות משק הוא כתאחזו השבר באחד, כאילו היה לכל יחידת משק שבאותו חלק ילד או ילד נוסף, הכל לפי הענין, וככללתו עליה; והשברים העודפים בחלקם של שאר יחידות המשק לא יבואו בחשבון.

(ד) (1) הוציא הקיבוץ בשנה שקדמה לשנת השומה הוצאות לקיום בני משפחה של חברים כשבני המשפחה היו נטולי יכולת לקיים את עצמם, רואים לענין חישוב המס לפי פסקה (ב) כל יחידת משק כאילו היו לה בני משפחה כאמור, במספר היוצא מחילוק סך כל בני המשפחה לסך כל יחידות משק, וכאילו הוציאה כל יחידת משק על כל אחד מבני משפחתה סכום היוצא מחילוק סך כל הוצאות הקיבוץ למטרה זו לסך כל בני המשפחה (להלן — הוצאת פרנוס);

(2) נשאר אחרי חילוק סך כל בני המשפחה לסך כל יחידות משק שבר העודף על אפס או על מספר שלם, רואים חלק מן יחידות משק, שתאחזו בסך כל יחידות משק הוא כתאחזו השבר באחד, כאילו היה לכל יחידת משק שבאותו חלק בן משפחה או בן משפחה נוסף, הכל לפי הענין, והוציאה עליו את הוצאת הפרנוס; והשברים העודפים בחלקם של שאר יחידות משק לא יבואו בחשבון;

(III) לענין פסקאות (i) ו-(ii), „בן-משפחה“ — פירושו כמשמעותו בסעיף 15 ד ;

(IV) ההוראות האמורות יחולו בשינויים המחוייבים לפי הענין, על חישוב הזיכוי ממס בעד הורי חבר או בעד הורי בן-זוגו לפי סעיף 15 ד (2).

(ה) לענין חישוב במס לפי פסקה (ב) רואים כל יחידת משק כאילו שילמה בשנה שקדמה לשנת השומה סכומים לביטוח חיהים בחברת ביטוח בסכום השווה ל-200 לירות או לחמישית אחת מהסכום היוצא מחילוק ההכנסה של הקיבוץ החייבת במס לסך כל יחידות משק, הכל לפי הסכום הקטן יותר.

(ו) שילם הקיבוץ לאחת המטרות המפורטות בסעיף 16 (א), (ב), (ד) ו-(ה), פרט לביטוח חיי חבריו, סכומים, שאילו שולמו על ידי חבר היו מזכים את החבר בזיכוי ממס לפי סעיף 16 א או 16 אא, רואים לענין חישוב במס לפי פסקה (ב) כאילו הוציא אה כל יחידת משק למטרות האמורות סכום היוצא מחילוק סך כל ההוצאות האמורות לסך כל יחידות משק.

(ז) לענין פסקה (ב) רשאי קיבוץ להשתמש בבריירות הניתנות לפי הסעיפים 15 ו-23.

(3) הוראות סעיף זה אינן גורעות מהוראות סעיף 8 (ב).

19. ב. הנציב רשאי, לפי שיקול דעתו, להורות, כי הסעיף 19, יופעל לגבי שומתם של מושבים שיתופיים או של אגודות שיתופיות אחרות להת- ישובת חקלאית ושל חבריהן אם הוכח להנחת דעתו שדרכי הנהלת העסקים באגודות האמורות דומות באפיין לאלה הנהוגות בקיבוץ.

מושבים
שיתופיים
וכרומה

19. ג. דינה של אגודה שיתופית, שסויגה כאגודה שיתופית חקלאית לענין פקודת מס הבולים¹, יהיה בשנת שומה פלונית כדין שותפות לענין פקודה זאת, אם האגודה בהסכמת כל חבריה תבעה כך בדין וחשבון לפי סעיף 43, לאותה שנת שומה, המפרט את שמותיהם וכתובותיהם של חבריה ואת החלק המגיע לכל אחד מהם בהכנסה החייבת במס באותה שנת שומה.

אגודה שיתופית
חקלאית

12. סעיף 23 לפקודה יתוקן כך :

(א) לפני הרישוא של הסעיף ייוספ המספר „(1)“.

(ב) לאחר סעיף קטן (1) ייוספו סעיפים קטנים אלה :

„(2) על אף האמור בסעיף קטן (1) — הוכח, להנחת דעתו של פקיד השומה, כי הגיעה לאשה בשנה שקדמה לשנת השומה הכנסה מיגיעתה האישית במסחר או מלאכה, עסק, מקצוע או משלח יד או משכר עבודה, רשאית היא או אישה לתבוע כי חישוב המס לגבי הכנסתה מיגיעתה האישית כאמור ייעשה בנפרד, ובמקרה זה, יחולו הוראות אלה :

(א) במקום הניכוי לפי סעיף 14 יותר ניכוי לאיש ולאשה בסכום של 162,500 לירות כל אחד ;

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ג, עמ' 1802.

(ב) הזיכוי ממס לפי סעיף 15א לא יינתן ;

(ג) יתר הזיכויים לפי הסעיפים 15, 15 (ג), 15 (ד), 16, 16 א ו-16 א א יחושבו כאילו נעשה חישוב המס לפי סעיף קטן (1), ולעומתו או לעומת המס המשתלם על הכנסת האיש או לעומת המס המשתלם על הכנסת האשה, או מקצתם מזה ומקצתם מזה, לפי בחירתם המוסכמת של האיש והאשה, אם לא ניתנה לפקיד השומה הודעה על הסכמה כזאת — כפי שיקבע פקיד השומה.

(3) הכנסה שהושגה מיגיעתם האישית של איש ואשה במשק חקלאי והעשויה להיות חייבת במס לפי סעיף 5 (1) (ח) לגבי אחד מהם, יראוה, לענין פקודה זו, כהכנסתם של האיש והאשה, בחלקים שווים.”

13. במקום הסעיפים 29 ו-29א לפקודה יבואו סעיפים אלה :

החלפת
הסעיפים
29 ו-29א

שיעורי המס 29. (1) המס על ההכנסה החייבת במס של כל אדם — למעט חברה — יוטל לפי שיעורים אלה :

המס בפרוטות	
150	על כל לירה מן 300 הלירות הראשונות
225	על כל לירה מן 300 הלירות הבאות
300	על כל לירה מן 300 הלירות הבאות
	בשנת השומה 1952/53 — על כל לירה מ-300 לירות הבאות ; ובשנת השומה 1953/54 וכל שנת שומה של-
375	אחריה — על כל לירה מ-600 לירות הבאות
	בשנת השומה 1952/53 — על כל לירה מ-300 לירות הבאות ; ובשנת השומה 1953/54 וכל שנת שומה של-
450	אחריה — על כל לירה מ-600 לירות הבאות
500	על כל לירה מן השאר

אלא שלגבי יחיד שבשנה שקדמה לשנת השומה לא היה יושב בישראל יהיו שיעורי המס 250 פרוטה במקום 150, 225 ו-300 פרוטה, ואילו יתר השיעורים יהיו כאמור.

(2) היתה הכנסתו החייבת במס של יחיד, לפני הזיכוי לפי סעיף

14 ולפי סעיף 15 ב עודפת —

(א) בשנת השומה 1952/53 — על 2000 לירות ;

(ב) בשנת השומה 1953/54 ובכל שנת שומה שלאחריה — על 2700 לירות.

יוטל על העודף מס בשיעורים נוספים אלה :

המס בפרוטות	
50	על כל לירה מן 1000 הלירות הראשונות מן העודף
100	על כל לירה מן 1000 הלירות הבאות מן העודף
150	על כל לירה מן 1000 הלירות הבאות מן העודף
200	על כל לירה מן 1000 הלירות הבאות מן העודף
250	על כל לירה מן 1000 הלירות הבאות מן העודף
300	על כל לירה נוספת מן העודף

(3) יחיד שלפי סעיף 48 נוכח מהכנסתו סכומים על חשבון המס לשנת השומה הבאה, יוקטן המס לאותה שנת שומה בסכום השווה לעשרה אחוזים מהסכומים שנוכו כאמור.

(4) יחיד ששילם בשנה שקדמה לשנת השומה את כל המגיע ממנו לפי שומות על פי פקודה זאת ומפרעות, שלא דרך ניכוי לפי סעיף 48, על חשבון המס לאותה שנת שומה בסכום השווה ל-80 אחוז לפחות מהמס המגיע ממנו לאותה שנת שומה — יוקטן סכום המס האמור ב-5 אחוזים.

29 א. (1) על אף האמור בסעיף 29 לא יעלה שיעור המס על הכנסה שנתקבלה מהענקה בעד פיריון עבודה על מאה וחמישים פרוטה לכל לירה.

שיעור המס
על הענקה
בעד פיריון
עבודה.

(2) לענין סעיף זה —

„הענקה בעד פיריון עבודה“ פירושו — הענקה, הטבה או פרמיה, החייבת במס לפי סעיף 5 (1) (ב) והמשתלמת על פי חוזה עבודה שאושר לצורך סעיף זה כפי שייקבע בתקנות, נוסף על המשכורת או השכר המקור-בלים או הקבועים בחוזה העבודה, בעד פיריון עבודה העולה על שיעור הפיריון הרגיל, אך בגבולות של שלושים למאה מסכום אותה משכורת או אותו שכר, אולם אינה כוללת:

(א) תשלום בעד עבודה בשעות נוספות או בימי מנוחה הק-בועים במדינה;

(ב) תשלום לחבר על ידי חברה, אגודה שיתופית או גוף מואגד אחר.

(3) יחיד שלא פחות מ-75 אחוז מהכנסתו החייבת במס, לפני הניכויים לפי סעיפים 14 ו-15ב, היא הכנסה שבהשתכרות או שבריווח מהמקור המפורט בסעיף 5 (1) (ח), יהיה לענין שומה בשנת השומה 1953/54 דין 20 אחוז מאותו חלק מהכנסתו או דין הסכום של 300 לירות הנכלל באותו חלק, הכל לפי הסכום הקטן יותר, כדין הענקה בעד פיריון עבודה.

29 ב. (1) על אף האמור בסעיף 29, לא יעלה שיעור המס על הכנסה שנתקבלה משכר המשתלם בעד עבודה בשעות נוספות ושהותרה לפי הפרק הרביעי לחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א—1951, (בסעיף זה — החוק), על מאתיים עשרים וחמש פרוטה לכל לירה.

שיעורי המס
על שכר בעד
עבודה בשעות
נוספות

(2) הוראות סעיף זה לא יחולו על אותו חלק מן השכר ששולם בעד עבודה של שעות נוספות העולה —

(א) על 30 אחוז מהשכר הרגיל של היחיד;

(ב) על 1½ מהשכר הרגיל בעד שתי השעות הנוספות הרא-שונות שבאותו יום ועל 1¼ מהשכר הרגיל בעד כל שעה נוספת שאחריהן.

(3) לגבי עבודה של שעות נוספות שנעשתה לאחר יום כ"ג באדר ב' תשי"א (31 במרס 1951) ולפני תחילת תקפו של החוק יחולו הוראות סעיף זה, כאילו החוק היה בתקפו וניתן היתר לעבודה בשעות הנוספות

¹ ספר החוקים 76 מיום ט"ו באייר תשי"א (22.5.51), עמ' 204.

על פיו, אם העבודה נעשתה במפעל שניתן בו שירות ציבורי, או במקום שבו מטפלים בחולים או עושים עבודה עונתית, או במקרים מיוחדים אחרים, ובלבד שהנציב שוכנע כי טובת האספקה והשירותים החיוניים חייבה עבודה כאמור, באותו מפעל, מקום או מקרה.

(4) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר תחולת סעיף זה על עבודה בשעות העודפות על תחום שבוע עבודה שנקבע לפי הוראות החוק —

(א) לגבי אדם העובד אצל יותר ממעביד אחד;

(ב) לגבי יחיד שעל העבדתו אינו חל החוק.

(5) בסעיף זה —

„שעות נוספות“ פירושו כמשמעותו בחוק;

„שכר רגיל“ פירושו — כמשמעותו בסעיף 18 לחוק, ולגבי חבר באגודה שיתופית שעליו יחול סעיף זה, השכר המקובל שהיה משתלם לו אילו היה עובד שכיר.

14. סעיף 31 לפקודה יתוקן כך:

תיקון
סעיף 31

(א) בסעיף קטן (1), לאחר המלים „דיווידנדה כל שהיא“ יבואו המלים „למעט דיווידנדה המשתלמת מתוך רווחי הון“.

(ב) בסעיף קטן (6), במקום המלים „וכן הקלה כל שהיא העשויה להיות מותרת לפי סעיף 69 וסעיף 70 של פקודה זאת“ יבואו המלים „וכן הקלות על פי סעיף 74 לפקודה זו“.

(ג) בסעיף קטן (7) —

(1) במקום המלים „מס בשיעור 10%“ יבואו המלים „מס בשיעור 25%“;

(2) במקום המלים „כדי שיעור פחות מ-10%“ יבואו המלים „כדי שיעור פחות מ-25%“.

15. סעיף 33 (א) לפקודה — בטל.

ביטול
סעיף 33(א)

16. סעיף 35 לפקודה יתוקן כך:

תיקון
סעיף 35

בסעיף קטן (1), בתנאי המגביל, במקום המלים „לא יותר ניכוי לפי סעיפים 14, 15 ו-16“ יבואו המלים „לא יותר ניכוי או זיכוי ממס לפי הסעיפים 14 עד 16אא“.

17. במקום סעיף 43 לפקודה יבואו סעיפים אלה:

החלפת
סעיף 43

1) לעניני השומה רשאי הנציב להורות, דרך כלל או לסוג מסויים של נישומים, לנהל ספרי חשבונות לגבי הכנסה הנובעת מעסק, מסחר או מלאכה, מקצוע או משלח יד, והוא יהיה רשאי לקבוע בהוראות כאלה כללים בדבר שיטת הניהול של ספרי החשבונות.

(2) להוראות כאמור בסעיף קטן (1) שניתנו בשנת שומה פלונית לפני האחד בפברואר, יהיה תוקף לגבי הכנסות שנתרבו, הושגו או נתקבלו בשנת השומה הבאה ובכל שנת שומה שלאחריה; ניתנו הוראות כאמור אחרי אותו מועד, יהיה להן תוקף לגבי הכנסות שנתרבו, הושגו או נתקבלו בשנת השומה לאחר שנת השומה הבאה ובכל שנת שומה שלאחריה.

(3) שום דבר בהוראות כאמור בסעיף קטן (1) לא יתפרש כמחייב אדם לגלות ידיעה סודית שנמסרה לו עקב מקצועו או משלח ידו.

(4) ניתנו הוראות כאמור בסעיף קטן (1), יהיה פקיד השומה רשאי לסרב לקבל חשבונות שלא על סמך ספרי חשבונות שנוהלו לפי ההוראות; אולם הנישום יהיה רשאי בערעור לפי סעיף 60, להשיג על החלטת פקיד השומה לפי סעיף קטן זה.

חובת
מסירת רו"ח

43. (1) כל אדם חייב למסור לפקיד השומה, לא יאוחר מיום 31 באור-גוסט בכל שנה, דין וחשבון על ההכנסה שנוצרה בשנת השומה המסתיימת ב-31 במרס של אותה שנה ושעליה הוא עשוי להיות מתחייב במס, ודין וחשבון זה יפרט את כל הפרטים הדרושים לצרכי פקודה זו לגבי אותה ההכנסה.

(2) על אף האמור בסעיף קטן (1), רשאי פקיד השומה לדרוש מאת כל אדם, בהודעה בכתב, להמציא לו את הדין וחשבון האמור לפני ה-31 באוגוסט, אך לא לפני תום 30 יום מיום מסירת ההודעה.

(3) פקיד השומה רשאי, אם הוכח להנחת דעתו שקיימת סיבה מספקת לכך, לדחות את המועד להגשת הדין וחשבון כאמור בסעיף קטן (1) או בסעיף קטן (2), הכל לפי הענין, למועד אחר שיקבע ובלבד שאותו אדם —

(א) יגיש במועד האמור בסעיף קטן (1) או בסעיף קטן (2), הכל לפי הענין, דין וחשבון משוער על ההכנסה האמורה שיע-רך לפי מיטב שפיטתו;

(ב) ישלם על הסכום שבו עודף סכום המס שהוא חייב לשלם לאותה שנת שומה על סכום המס שהוא חייב לשלם על סמך הדין וחשבון המשוער, ריבית של 6 אחוזים לשנה לתקופת הדחיה.

(4) לא הגיש אדם דין וחשבון במועד שנקבע בסעיף קטן (1) או לפי סעיף קטן (2) או במועד אחר שנקבע במקרה של דחיה, ייוסף לסכום המס שהוא חייב לשלם לאותה שנת שומה — קנס בשיעור של 1% לחודש בעד החודש הראשון של הפיגור בהגשת הדין וחשבון, ובשיעור של 3% לחודש מאותו סכום בעד כל חודש נוסף של פיגור, ובלבד שכל סכום הקנס לא יפחת מ-10 לירות.

(5) תשלום קנס לפי סעיף זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם לפי פקודה זו.

(6) שר האוצר רשאי, בתקנות, לקבוע הוראות בדבר שחרור מחובת המסירה של דין וחשבון על פי סעיף זה, לגבי הכנסה שניכר ממנה סכומים על חשבון המס לשנת השומה הבאה לפי סעיף 48 ושנתקבלה על ידי יחיד שלפחות 75 אחוז מהכנסתו היתה הכנסה שממנה נוכו סכומים לפי סעיף 48, כאמור.

18. סעיף 45 לפקודה יתוקן כך:

בסעיף קטן (1) במקום המלים „שהוא זכאי בעצם לניכוי על פי סעיף 15 (1) או 15 (2)“ יבואו המלים „שהוא זכאי בעדם לזיכוי על פי הסעיפים 15, 15 (ג) ו-15 (ד)“.

תיסו
סעיף 45

45 א. (1) הנציב רשאי לתת הוראות האוסרות, לתקופה שיקבע, הופעתו של אדם, כנציג של נישום אם אותו אדם התנהג, לפי דעתו, התנהגות בלתי הוגנת בכל ענין הנוגע לפקודה זו, ובלבד שהוראה לפי סעיף קטן זה לא תינתן לפני שניתנה לאותו אדם הזדמנות להשמיע דבריו לפני הנציב ; אולם מי שהופעתו נאסרה כאמור, רשאי לערער, תוך 30 יום מיום מתן ההוראה, לפני ועדה שמינה שר האוצר בהודעה שפורסמה ברשומות.

(2) הנציב לא יאסור הופעתו של עורך דין או של אדם הראוי להתמנות מבקר חשבונות לפי סעיף 105(4) לפקודת החברות¹, או לערוך בקורת על פנקסי אגודה שיתופית לפי סעיף 20 לפקודת האגודות השי-תופיות².

20. סעיף 48 לפקודה יתוקן כך :

(א) במקום הסעיפים הקטנים (3) ו-(4) יבואו סעיפים קטנים אלה :

„(3) ניכה אדם מס לפי סעיף קטן (1), חייב הוא לשלם לפקיד השומה במועד שנקבע בתקנות את סכום המס שניכה ולהגיש לו באותו מועד דין וחשבון כפי שייקבע.

(4) לא ניכה אדם, שעליו חלות הוראות סעיף זה, מס, כאמור בסעיף קטן (1), או לא מסר דין וחשבון בהתאם לאמור בסעיף קטן (3), או מסר דין וחשבון כזה, אך לפקיד השומה יש טעמים מסתברים להאמין כי הדין וחשבון אינו נכון, רשאי פקיד השומה לשום לפי מיטב שפיטתו, את סכום המס שאותו אדם היה חייב לנכותו, ואין שומה זו פוטרת אותו אדם מכל אחריות אחרת לפי פקודה זו. דין שומה לפי סעיף קטן זה כדין שומה לפי סעיף 55.”

21. סעיף 55 לפקודה יתוקן כך :

בסעיף קטן (2), בפסקה (ג), במקום המלים „ולערוך שומה זמנית” יבואו המלים „ולדרוש את תשלום המס המגיע”, ובסוף אותה פסקה יבואו מלים אלה : „ודין דרישת תשלום כאמור כדין הודעת שומה לפי סעיף 59(1).”

22. לאחר סעיף 55 לפקודה ייוסף סעיף זה :

55 א. (1) שר האוצר רשאי למנות ועדה, דרך כלל או לאזור מסויים או לסוג מסויים של נישומים, שתייעץ לפקידי השומה בשימוש בסמכויותיהם לפי סעיף 55 (2) (ב), סעיף 55 (3) וסעיף 59 ; במינוי ועדה כאמור יתחשב שר האוצר בחוגים שונים שממנו מורכב הציבור.

(2) הודעה על מינוי ועדה תפורסם ברשומות.

(3) חברי ועדה לא יהיו עובדי המדינה או עובדים של עירייה או של מועצה מקומית.

(4) אין לפרסם מדינוניה של ועדה או כל חומר שנמסר לאחד מחבריה בזכות חברות בוועדה, אלא בהתאם לאמור בסעיף 4.”

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 155.
² חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ד, עמ' 336.

23. סעיף 56 לפקודה יתוקן כך :

- (א) במקום המלים „או במשך ארבע שנים לאחר תום שנת השומה” יבואו המלים „או תוך שש שנים לאחר תום שנת השומה או — אם הנישום עשה אחד הדברים המפורטים בסעיף 79 בכל ענין הנוגע לאותה שנת שומה — תוך 15 שנה”.
- (ב) אחרי המלים „לרצונו הוא עצמו” ייוספו המלים „או על פי בקשת הנישום”.

24. סעיף 58 לפקודה — בטל.

25. במקום הסעיפים 62 ו-63 לפקודה יבואו סעיפים אלה :

62. (1) כל אדם חייב לשלם ב-10 ביוני, ב-10 בספטמבר, ב-10 בדצמבר וב-10 במרס של כל שנת שומה, על חשבון המס לשנת השומה הבאה, מפרעה בסכום השווה ל-25% מסכום המס לשנת השומה האחרונה שלגביה הוא נתחייב בתשלום מס לפי סעיף 55 (2), 55 (3), 59 (4), 59 (5), או בערעור לפי סעיף 60.

..תשלום
מפרעות על
חשבון המס

(2) הוראות סעיף קטן (1) לא יחולו על יחיד שלפחות 75% מהכנסתו בשנה שקדמה לשנת השומה היתה הכנסה החייבת במס על פי פסקאות (ב) או (ה) לסעיף 5 (1).

(3) פקיד השומה רשאי לפטור אדם מתשלום מפרעה לפי סעיף זה, כולה או מקצתה, אם הוכח להנחת דעתו כי ההכנסה בשנת השומה שבה משתלמת המפרעה ושלגביה אותו אדם עשוי להיות מתחייב במס, תפחת לעומת ההכנסה שלגביה נתחייב בתשלום מס לאחרונה כאמור.

(4) בשנת השומה 1952/53 רשאי שר האוצר, בצו, להגדיל את שיעור המפרעות לפי סעיף זה וכן לשנות את תאריכי פרעונם.

63. (1) חברה תשלם, בעת שהיא מגישה את הדין וחשבון לפי סעיף 43 (1) או (2) או את הדין וחשבון המשוער לפי סעיף 43 (3), את סכום המס המגיע ממנה לפי אותו דין וחשבון.

סדרי
תשלום המס

(2) לגבי נישומים אחרים, למעט יחיד שלפחות 75 אחוז מהכנסתו היא הכנסה החייבת במס לפי פסקאות (ב) או (ה) לסעיף 5 (1), רשאי שר האוצר לקבוע בצו שנישום שעליו חל אותו צו חייב לשלם, בעת שהוא מגיש את הדין וחשבון לפי סעיף 43 (1) או (2) או את הדין וחשבון המ-שוער לפי סעיף 43 (3), את סכום המס המגיע ממנו לפי אותו דין וחשבון.

(3) נמסרה לאדם הודעת שומה לפי סעיף 59 (1), חייב הוא לשלם את המס המגיע ממנו לפי אותה הודעה לא יאוחר מ-30 יום מיום מסירתה (להלן—מועד תשלום המס), אם לא הגיש הודעת השגה לפי סעיף 59 (2).

(4) נישום המגיש הודעת השגה לפי סעיף 59 (2), ישלם במועד תשלום המס את הסכום שאינו שנוי במחלוקת, ואילו את יתרת המס כפי שייקבע לפי סעיף 59 (4) או לפי סעיף 59 (5), אם תהיה, לא יאוחר מ-30 יום מיום מסירת ההודעה או הצו לפי הסעיפים האמורים, (להלן — המועד השני), אם לא הגיש ערעור לפי סעיף 60.

(5) נישום המגיש ערעור לפי סעיף 60, ישלם במועד השני את הסכום שאינו שנוי עוד במחלוקת ואת יתרת המס כפי שייקבע לפי סעיף

60 (6), אם תהיה, תוך 15 יום מיום מסירת ההחלטה של בית המשפט לפי אותו סעיף.

(6) שינה בית המשפט העליון בערעור לפי סעיף 60 (7) את סכום המס. יחולו הוראות אלה:

(א) שילם הנישום יותר מדי, יוחזר הסכום העודף בצירוף ריבית כפי שיקבע בית המשפט;

(ב) שילם הנישום פחות מדי, תשולם היתרה תוך 15 יום מיום מסירת פסק הדין, בצירוף ריבית כפי שיקבע בית המשפט.

(7) על היתרות לפי סעיף קטן (4) או סעיף קטן (5) ישלם הנישום ריבית של 6% לשנה לתקופה המתחילה ממועד תשלום המס, ובלבד שסך כל הריבית על כל יתרה לא יעלה על ארבע וחצי אחוז מסכום אותה יתרה.

(8) פקיד שומה רשאי, אם ניתנה לו סיבה מספקת לכך, להאריך את מועדי הפרעון של המס, כולו או מקצתו, הנקבעים בסעיף זה, לתקופה שימצא לנכון, ובלבד שהנישום ישלם לתקופת הדחיה ריבית בשיעור של 6% לשנה.

תיסו
סעיף 64

26. סעיף 64 לפקודה יתוקן כך:

(א) בסעיף קטן (1) —

(1) במקום המלים „לא שולם מס כל שהוא במשך הזמן שנקבע בסעיף 63 של הפקודה הזאת” יבואו המלים „לא שילם אדם סכום שהוא חייב לשלם לפי פקודה זו במועד שנקבע לתשלומו”;

(2) במקום פסקה (א) תבוא פסקה זו:

„(א) ייוסף עליו קנס בסכום השווה לשנים וחצי אחוזים מהסכום שפיגר בתשלומו בעד החודש הראשון של פיגור ושלושה אחוזים בעד כל חודש נוסף של פיגור.”

(ב) סעיף קטן (2) — בטל.

החלפת
סעיף 65

27. במקום סעיף 65 לפקודה יבוא סעיף זה:

65. הנציב רשאי להקטין את שיעור הריבית לפי סעיף 43 וסעיף 63 ואת סכום הקנס לפי סעיף 43 וסעיף 64, או לוותר על הריבית או על הקנס לחלוטין, אם הוכח להנחת דעתו כי הפיגור שגרם לחובת התשלום לא נגרם על ידי מעשה או אי מעשה התלויים ברצונו של הנישום.

ביטול הסעיפים
71 עד 80
ו-72 (2) ו-81

28. הסעיפים 69, 70 ו-71 לפקודה וכן סעיף קטן (2) ו- (3) לסעיף 72 לפקודה — בטלים.

החלפת
סעיף 74

29. במקום סעיף 74 לפקודה יבוא סעיף זה:

הקלות מהטלת מס כפולה.
74א. (1) לגבי הכנסה של יושב בישראל, שמקורה מחוץ לישראל ושהוטל עליה בשטח מקורה מס הכנסה או מס דומה לו באפיו, רשאי שר האוצר בצו, להקל מהטלת מס כפולה על ידי מתן פטור מתשלום המס, כולו או מקצתו, כפי שיפורש בצו.

(2) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הסמכויות לפי סעיף 72

ולא לגרוע מהן."

30. סעיף 75 לפקודה יתוקן כך :

במקום המלים „לקנס של חמישים לירות" יבואו המלים „לקנס של מאתיים לירות".

תיקון
סעיף 75

31. סעיף 76 לפקודה יתוקן כך :

(א) במקום המלים „וקנס שלא יעלה על חמישים לירות" יבואו המלים „לקנס של מאתיים לירות";

תיקון
סעיף 76

(ב) במקום המלים „וקנס נוסף שלא יעלה על 500 מיל לכל יום" יבואו המלים „וקנס של 2 לירות לכל יום".

32. סעיף 77 לפקודה יתוקן כך :

(א) בסעיף קטן (1), במקום המלים „לקנס שלא יעלה על מאה לירות" יבואו המלים „לקנס של שלוש מאות לירות";

תיקון
סעיף 77

(ב) בסעיף קטן (3), במקום המלים „פקיד השומה" תבוא המלה „הנציב".

33. סעיף 78 לפקודה יתוקן כך :

(א) בסעיף קטן (1), במקום המלים „לקנס של מאה לירות" יבואו המלים „לקנס של שלוש מאות לירות";

תיקון
סעיף 78

(ב) בסעיף קטן (2), במקום המלים „פקיד השומה" תבוא המלה „הנציב".

34. סעיף 79 לפקודה יתוקן כך :

(א) בסעיף קטן (1), במקום המלים „לקנס שלא יעלה על מאתיים לירות" יבואו המלים „לקנס של אלף לירות";

תיקון
סעיף 79

(ב) בסעיף קטן (3), במקום המלים „פקיד השומה" תבוא המלה „הנציב".

35. על אף האמור בסעיף 36 ובסעיף 24 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה, תש"ט — 1949

הוראות מעבר

(1) ערעור על שומה לשנת השומה 1948/49 או לכל שנת שומה קודמת לה, שהוגש לבית המשפט המחוזי לפני יום תחילת תקפו של חוק זה, ושאינולא הוראות הסעיף 24 לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה, תש"ט—1949, היו רואים אותו כהוגש כדין ולא ניתן בו פסק דין עד אותו יום — יישמע על ידי בית המשפט המחוזי והוא ידון בו בהתאם להוראות הפקודה מהשלב שאליו הגיע הדיון ביום תחילת תקפו של חוק זה ;

(2) ערעור על שומה לשנת השומה 1948/49 או לכל שנת שומה קודמת לה, שהוגש לשופט בית המשפט העליון לפני יום תחילת תקפו של חוק זה ולא ניתן בו פסק דין עד אותו יום, יועבר לבית המשפט המחוזי המוסמך לפי סעיף 60 לפקודה, והוא ידון בו בהתאם להוראות הפקודה מהשלב שאליו הגיע הדיון ביום תחילת תקפו של חוק זה ;

(3) ערעור על שומה לשנת השומה 1948/49 או לכל שנת שומה קודמת לה שיוגש אחרי תחילת תקפו של חוק זה, יוגש לבית המשפט המחוזי המוסמך לפי סעיף 60 לפקודה.

36. (א) תקפו של חוק זה מיום כ"ך באב תשי"ב (15 באוגוסט 1952), פרט לסעיף 29 שיהיה לו תוקף למפרע מיום ג' באדר תשי"א (1 באפריל 1951).

תחולה

¹ ספר החוקים 21 מיום י' באול' תש"ט (6.9.49), עמ' 161.

(ב) הוראות הסעיפים 3 עד 13 ו-16 יחולו מיום תחילת תקפו של חוק זה ואילך על שנת השומה 1952/53 וכל שנת שומה שלאחריה, במידה שלא נאמר אחרת במפורש באותם הסעיפים.

(ג) לא יוטל מס לפי הסעיף 5א על הכנסה שהושגה לפני יום ד' בכסלו תשי"ב (3 בדצמבר 1951) ולא יובא בחשבון הפסד ממכירת נכס כאמור בסעיף 5א (12), שהגיע לפני המועד האמור.

לוי אשכול
שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

